

فدیه رنامنه

تحلیلی بر رویداد سرنوشت‌ساز

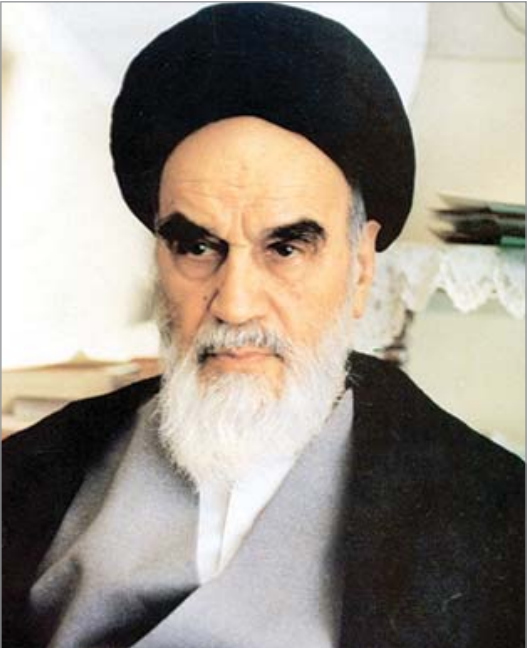
اعلام ولایت امیرمؤمنان علی علیه السلام در غدیر خم

■ دوشنبه ■ ۱۲ تیر ۱۴۰۲ ■ ۱۴ ذی‌الحجه ۱۴۴۴ ■ ۳ جولای ۲۰۲۳

■ ویژنامه «افق حوزه» به مناسبت عید سعید غدیرخم

پیام غدیر، ولایت و حکومت

امام خمینی : مسأله غدیر، مسأله‌ای نیست که بنفسه برای حضرت امیر علیه السلام یک مسأله‌ای پیش بیاورد؛ حضرت امیر علیه السلام مسأله غدیر را ایجاد کرده است. آن وجود شریف که منبع همه جهات بوده است، موجب این شده است که غدیر پیش بیاید. غدیر برای ایشان ارزش ندارد؛ آنکه ارزش دارد، خود حضرت است که دنبال آن ارزش، غدیر آمده است.

• نصب حضرت علی علیه السلام به حکم خدا

خدای تبارک و تعالی که ملاحظه فرموده است که در بشر بعد از رسول‌الله صلی الله علیه و آله کسی نیست که بتواند عدالت را به آن‌طوری که باید انجام بدهد، آن‌طوری که دلخواه است، انجام بدهد مأمور می‌کند رسول‌الله صلی الله علیه و آله را که این شخص را که قدرت این معنا را دارد که عدالت را به تمام معنا در جامعه ایجاد کند و یک حکومت الهی داشته باشد، این را نصب کن. نصب حضرت امیر علیه السلام به خلافت، این‌طور نیست که از مقامات معنوی حضرت علیه السلام باشد؛ مقامات معنوی حضرت علیه السلام و مقامات جامع او این است که غدیر پیدا بشود و اینکه در روایات ما و از آن زمان تا حالا این غدیر را آن‌قدر ازش تجلیل کرده‌اند، نه از باب اینکه حکومت یک مسأله‌ای است؛ حکومت آن است که حضرت امیر علیه السلام به ابن عباس می‌گوید: که «به‌قدر این کفش بی‌قیمت هم پیش من نیست». آنکه هست، اقامه عدل است. آن چیزی که حضرت امیر علیه السلام و اولاد او می‌توانستند، در صورتی که فرصت بهشان بدهند، اقامه عدل را به آن‌طوری که خدای تبارک و تعالی رضا دارد،

انجام بدهند، اینها هستند؛ لکن فرصت نیافتند.

• «غدیر» زمینه‌ساز تشکیل حکومت اسلامی

زنده نگه داشتن این عید، نه برای این است که چراغانی بشود و قصیده‌خوانی بشود و مداحی بشود؛ اینها خوب است؛ اما مسأله این نیست. مسأله این است که به ما یاد بدهند که چطور باید تبعیت کنیم! به ما یاد بدهند که غدیر منحصر به آن زمان نیست! غدیر در همه اعصار باید باشد و روشی که حضرت امیر علیه السلام در این حکومت پیش گرفته است، باید روش ملت‌ها و دست‌اندرکاران باشد. قضیه غدیر، قضیه جعل حکومت است! این است که قابل نصب است و الّا مقامات معنوی قابل نصب نیست یک چیزی نیست که با نصب آن مقام پیدا بشود؛ لکن آن مقامات معنوی که بوده است و آن جامعیتی که برای آن بزرگوار بوده است، اسباب این شده است که او را به حکومت نصب کنند و لهذا، می‌بینیم که در عرض صوم و صلوة و امثال اینها می‌آورد و ولایت مجری اینهاست. ولایتی که در حدیث غدیر است، به‌معنای حکومت است، نه به‌معنای مقام معنوی و حضرت امیر علیه السلام

• نقطه اوج همه رسالت‌های الهی

غدیر در حقیقت معنای خود، مخصوص شیعه نیست. اگرچه شیعیان به میمنت نصب مولای متقیان به مقام امامت و ولایت، در این روز عید می‌گیرند و شکرگزاری می‌کنند؛ اما در حقیقت، روز غدیر امتداد خط همه رسالت‌های الهی و اوج این خط روشن و نورانی در طول تاریخ است.

اگر به مضمون رسالت‌های الهی نگاه کنیم، می‌بینیم که در طول تاریخ نبوت‌ها و رسالت‌ها، این خط روشن دست به دست گشته، تا به نبی مکرم خاتم صلی الله علیه و آله رسیده و در پایان حیات آن بزرگوار، تجشم و تبلور آن به شکل حادثه غدیر، خود را نشان داده است. (۸۰/۱۲/۲)

• ضمانت اجرای احکام اسلام

غدیر در آثار اسلامی ما به «عیدالله‌الاکبر»، «یوم‌العهد المعهود» و «یوم‌الميثاق المأخوذ» تعبیر شده است. این تعبیرات که نشان‌دهنده تأکید و اهمتامی خاص به این روز شریف است، خصوصیتش در مسأله ولایت است. آن عاملی که در اسلام ضامن اجرای احکام است، حکومت اسلامی و حاکمیت احکام قرآن است؛ والا اگر آحاد مردم، ایمان و عقیده و عمل شخصی داشته باشند؛ لیکن حاکمیت – چه در مرحله قانون‌گذاری

عید امامت، امتداد ولایت

امام خامنه‌ای: می‌کرد که این البته اتفاق نیفتاد. نقشه و طرح کلی اسلام این است و این معنای غدیر است. (۸۰/۱۲/۱۲)

• اگر به غدیر عمل می‌شد...

مسأله غدیر، صرفاً یک مسأله‌ای که ما جمع شیعه به آن اعتقاد داریم و یک عده از مسلمان‌ها هم به آن اعتقاد ندارند، این نیست. در نگاه تاریخی به اسلام و در تحلیل تاریخی حوادث صدر اسلام، موضوع غدیر – یعنی نصب جانشین – یک ضرورتی بود که اگر آن‌چنان که تدبیر شده بود – تدبیر رحمانی و الهی و تدبیر نبوی – عمل می‌شد، بدون تردید مسیر تاریخ بشر عوض می‌شد و امروز ما در جایگاه بسیار جلوتری از تاریخ طولانی بشریت قرار داشتیم. (۸۴/۱۰/۲۹)

• زنده نگه‌داشتن غدیر، زنده نگه‌داشتن اسلام است

مسأله امامت و مسأله ولایت و زنده نگه‌داشتن غدیر، به یک معنا، زنده نگه‌داشتن اسلام است. مسأله فقط مسأله شیعه و معتقدین به ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام نیست. اگر ما مردم شیعه و مدعی پیروی از امیرالمؤمنین علیه السلام، حقیقت غدیر را درست تبیین کنیم، هم خودمان درک کنیم، هم به دیگران معرفی کنیم، خود مسأله غدیر، می‌تواند وحدت‌آفرین باشد. (۹۷/۸/۱۰)

معرفی کتاب

• ظهور ولایت در صحنه غدیر

کتاب ظهور ولایت در صحنه غدیر، برگرفته از آثار آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی است که به‌همت انتشارات اسراء چاپ و منتشر گردیده است.

معرفی کتاب

دین برترین موهبت الهی به ساحت انسانی، از دیرزمان حرکت خود را آغاز کرده و در طول تاریخ با فراز و نشیب‌های فراوان، گذرگاه‌های سنگین و سهمگین را پشت سر گذاشته است و تبیین هرچه بهتر آن، موجب تثبیت ارکان اعتقادی، به‌خصوص امامت و ولایت می‌شود. نگاه تفسیری حضرت آیت‌الله جوادی آملی به آیه اكمال در راستای تحقق این امر، در سه بخش با مباحث ذیل می‌باشد:

۱. معانی لغات و واژه‌های آیه اكمال؛ ۲. حقایق تاریخی برای تفسیری روشن از آن؛ ۳. روایات پیرامون حماسه غدیر؛ ۴. نکات و اشکالات پیرامون آیه اكمال.

در این اثر موضوعاتی بدین شرح مورد بررسی قرار گرفته است:

۱. عید ولایت در قرآن؛ ۲. عید ولایت در تاریخ؛ ۳. فاتح ولایت از زبان خود؛ ۴. اولین مدافع ولایت؛ ۵. وارثان غدیر؛ ۶. اهمیت و آداب عید ولایت.

• الغدیر والمعارضون

این کتاب به‌همت علامه سیدجعفر مرتضی عاملی به زبان عربی تألیف گردیده است. مؤلف در این اثر، داستان غدیرخم را با تمام اهمیت و حساسیتی که دارد، مورد بحث قرار داده و از نقاط ابهام و برداشت‌های اشتباهی که درباره آن ابراز شده، پرده برداشته و جوانب مختلف تاریخی و

اجتماعی و گاه کلامی غدیر را تحلیل نموده است.

کتاب دو مقدمه و شش فصل و عناوین مختلف دارد. از برخی از عناوین این کتاب می‌توان به غدیر و امامت، توطئه‌گران و کینه‌توزان، رسول اکرم صلی الله علیه و آله خیانت‌کاران را می‌شناخت، بررسی زمان و مکان واقعه غدیر و غدیر در سایه تهدیدات الهی اشاره کرد. در فصل نخست کتاب پیش از شروع موضوع، به تفسیر تاریخی اصطلاح شایع و معروف حدیث الغدیر اشاره می‌کند و می‌گوید: کلمه حدیث الغدیر اشاره به حادثه تاریخی‌ای دارد که در سال آخر از حیات رسول‌خدا صلی الله علیه و آله واقع شده است.

در فصل دوم و سوم کتاب از معارضان، چهره‌نمایی شده و آگاهی رسول‌الله صلی الله علیه و آله از موضع آنان ذکر شده است. در فصل سوم، ۱۴ روایت در ارتباط با اعلان امامت علی علیه السلام از طرف حضرت محمد صلی الله علیه و آله از منابعی چون مجمع‌البیان، شواهدالتنزیل والدرا‌لمنتhor نقل شده است.

در فصل چهارم، برخوردهای اصحاب در مواجهه با این ماجرا نشان داده شده است که عده زیادی با سخن پیامبر صلی الله علیه و آله در روز غدیر به مخالفت پرداختند و عده کمی اوامر ایشان را پذیرفتند.

در فصل پنجم، تهدید الهی در انجام ندادن رسالت ابلاغ امامت با تفسیر «وان لم تفعل فما بلغت رسالته» مورد بحث قرار گرفته و فصل آخر نیز، چرایی گزینش مکان و زمان این ابلاغ در ۱۱ عنوان تبیین شده است.

• فرهنگ غدیر

«فرهنگ غدیر»، فرهنگ‌نامه‌ای الفبایی درباره واقعه غدیر به زبان فارسی است که به قلم استاد حجت‌الاسلام والمسلمین جواد محدثی نوشته شده

است و به‌همت نشر معروف قم در قطع وزیری در ۶۵۴ صفحه چاپ و منتشر نموده است.

هدف از نوشتن این کتاب ، آشنا کردن پیروان مکتب اهل‌بیت علیهم السلام با غدیر، امامت و حضرت علی علیه السلام است.

از آنجا که غدیر برای پیروان مکتب اهل‌بیت علیهم السلام، نقطه عطف است و در شکل‌گیری «خط سیاسی تشیع» که در ادامه اسلام ناب محمدی است، نقش کلیدی دارد. پس شناخت تاریخ و مبانی و اصول تشیع و جایگاه عترت علیهم السلام و محوریت امیرمؤمنان علیه السلام در تفکر شیعی و آشنایی با فضایل حضرت امام علی علیه السلام و خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله، از جمله شناخت‌های ضروری برای هر شیعه است.

محتوای کتاب تنها در بعد کلامی، اعتقادی، تاریخی و واقعه غدیر خلاصه نمی‌شود؛ بلکه موضوعات، مفاهیم، اصطلاحات، مکان‌ها، وقایع، کتاب‌ها، آیات، احادیث، اشخاص، اعلام، رمز و رازها، آداب، سنت‌ها، گروه‌ها، فرقه‌ها و آنچه را به‌نوعی مرتبط با موضوع غدیر است، (از دیرباز تا عصر حاضر) شامل می‌گردد و این تنوع ابعاد، به جنبه کاربردی کتاب می‌افزاید.

نظام مباحث کتاب الفبایی است و معمولاً در پایان هر مدخل به مطالب مرتبط دیگر نیز اشاره شده است؛ از این‌رو فهرستی الفبایی و تفکیک‌شده در آخر کتاب آمده است تا راه استفاده از مباحث را آسان‌تر سازد.

خاطرنشان می‌گردد، گزیده‌ای از این کتاب، با عنوان فرهنگ‌نامه غدیر در سال ۱۳۸۹ش در ۱۷۷ صفحه توسط انتشارات بوستان کتاب، به چاپ رسیده است.

